

ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס :

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק הקולנוע (תיקון מס' ..) (ביטול מאגר הלקטורים), התשפ"ה-2025, המצ"ב.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר על דעת הממשלה את נוסחה הסופי של טיוטת החוק שתוגש לכנסת
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה להקדים את הדיון בהצעת החוק.

דברי הסבר

רקע כללי

בעקבות תיקון מס' 5 לחוק הקולנוע, התשנ"ט-1999 (להלן – החוק), הוקם בשנת 2019 מאגר לקטורים בניהולה של מועצת הקולנוע. הלקטורים הם קוראים-מעריכים המועסקים על ידי קרנות הקולנוע ותפקידם לבחון ולהעריך תסריטים המוגשים לקרנות הקולנוע במסגרת בקשות לסיוע כספי שמגישים יוצרים לקרנות. על פי התיקון הנזכר לחוק, קרנות קולנוע המקבלות תמיכה ממשלתית נדרשות להעסיק לקטורים מקרב המאגר בלבד. בחלוף השנים מאז הוקם מאגר הלקטורים, הסתבר כי ההסדר החקיקתי לא הביא עימו תועלת ציבורית משמעותית, המצדיקה את הבירוקרטיה והעלויות שבצידו. בנסיבות אלה, מוצע לתקן את החוק ולבטל את מאגר הלקטורים, באופן שיאפשר לקרנות הקולנוע להתקשר עם לקטורים או להעסיקם באופן עצמאי, והכל בכפוף להוראות שהשר רשאי לקבוע במבחני התמיכה לעניין העסקת לקטורים על ידי מוסד ציבור המקבל תמיכה בעד סיוע להפקת סרטים ובכלל זה הוראות לעניין הרכב הלקטורים, תקופת ההעסקה של הלקטורים, מניעת ניגוד עניינים ושקיפות בעבודת הלקטורים. מוצע כי הממשלה תסמיך את ועדת השרים לחקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את הנוסח הסופי של הצעת החוק. עוד מוצע לפנות, בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת לוועדת הכנסת ולבקש כי תקוצר תקופת הנחת הצעת החוק על שולחן הכנסת כך שניתן יהיה להביאה לדיון בקריאה ראשונה במועד מוקדם.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אין מניעה משפטית לקבל את הצעת ההחלטה כמפורט בחוות הדעת המשפטית הנלווית.

סיווגים

סיווג ראשי: 07חק"מ

תחום פעולה עיקרי: 09אחר

מגיש: שר התרבות והספורט

כ' באדר התשפ"ה
20 במרץ 2025

הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק הקולנוע (תיקון מס'...) (ביטול מאגר הלקטורים), התשפ"ה-2025

תיקון סעיף 3 1. בחוק הקולנוע, התשנ"ט-1999 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 3 –

(1) בסעיף קטן (א), פסקה (5) – תימחק;

(2) בסעיף קטן (ב), הסיפה החל במילים "בלי לגרוע מכלליות האמור" – תימחק.

תיקון סעיף 12 2. בסעיף 12 לחוק העיקרי –

(1) בכותרת השוליים, המילים "ומאגר לקטורים" – יימחקו;

(2) סעיפים קטנים (ב) עד (ז) – בטלים;

(3) במקום סעיף קטן (ח) יבוא:

"(ח) השר רשאי לקבוע, במבחני תמיכה לפי סעיף קטן (א), הוראות לעניין העסקת לקטורים על ידי מוסד ציבור המקבל תמיכה בעד סיוע להפקת סרטים ובכלל זה הוראות לעניין הרכב הלקטורים, תקופת ההעסקה של הלקטורים, מניעת ניגוד עניינים ושקיפות בעבודת הלקטורים";

(4) בסעיף קטן (ט), ההגדרות "מוסד מוכר להשכלה גבוהה" ו-"פריפריה" – יימחקו.

דברי הסבר

כללי בחוק הקולנוע (תיקון מס' 5) התשע"ט-2018, תוקן חוק הקולנוע התשנ"ט-1999 (להלן החוק). בהתאם לתיקון האמור הוקם בשנת 2019 מאגר לקטורים בניהולה של מועצת הקולנוע. הלקטורים הם קוראים-מעריכים המועסקים על ידי קרנות הקולנוע ותפקידם לבחון ולהעריך תסריטים המוגשים לקרנות הקולנוע במסגרת בקשות לסיוע כספי שמגישים יוצרים לקרנות. על פי התיקון הנזכר לחוק, קרנות קולנוע המקבלות תמיכה ממשלתית נדרשות להעסיק לקטורים מקרב המאגר בלבד. בהקשר זה יצוין כי גם טרם תיקון החוק הנזכר והקמת מאגר הלקטורים, חויבו קרנות הקולנוע להעסיק לקטורים, וזאת בהתאם להוראות מבחני התמיכה.

הקמת מאגר הלקטורים בחוק נועדה, בין השאר, להגביר את השקיפות בעבודתן של קרנות הקולנוע

ולהבטיח ייצוג הולם בקולנוע למגוון הקולות בחברה הישראלית.
עם זאת, בחלוף השנים מאז הוקם מאגר הלקטורים, הסתבר כי ההסדר החקיקתי לא הביא עימו תועלת ציבורית משמעותית, המצדיקה את הבירוקרטיה והעלויות שבצידו.

כך, למשל, החוק מאפשר לכל מי שיש לו תואר אקדמי בתחום התאטרון, הספרות או התקשורת להיכלל במאגר הלקטורים, אף אם אין לו כל ניסיון מקצועי בתחום הקולנוע או בהערכת תסריטים. תנאי כשירות מקלים אלה נקבעו לאור העובדה כי הקרנות חויבו להעסיק לקטורים מקרב המאגר בלבד והמחוקק ביקש להבטיח כי המאגר שיוקם יהיה רחב דיו. כפועל יוצא מכך, במאגר רשומים כיום למעלה מ-1,300 לקטורים, אף שלחלקם אין ניסיון מקצועי.

זאת ועוד, הקמת מאגר הלקטורים נועדה להבטיח כי הלקטורים שמועסקים על ידי הקרנות ישקפו את מגוון הקולות של החברה הישראלית. בהתאם לכך, נקבע בחוק כי אדם המבקש להיכלל במאגר הלקטורים רשאי להצהיר כי הוא משתייך לפריפריה גאוגרפית או חברתית. ואולם, משיקולי פרטיות וצנעת הפרט, המאגר אינו כולל מידע מפורט על אודות השתייכותו של לקטור למגזר חברתי מסוים, ומשכך הקמת המאגר לא תרמה בהכרח להגדלת מידת הגיוון בקרב הלקטורים.

לאור כל האמור לעיל, מוצע לתקן את החוק ולבטל את מאגר הלקטורים, באופן שיאפשר לקרנות הקולנוע להתקשר עם לקטורים או להעסיקם באופן עצמאי, והכל בכפוף להוראות שיכול שיקבע השר במבחני התמיכה לפי החוק.

סעיף 1 בסעיף 3(א)(5) לחוק נקבע כי אחד מתפקידיה של מועצת הקולנוע הוא: "לנהל מאגר לקטורים לפי סעיף 12(ב), לבחון בקשות שיוגשו להיכלל במאגר האמור ולבצע את הפעולות המנויות בסעיף 12(ה) ו-(ו)".

בסעיף 3(ב) לחוק נקבע כי המועצה רשאית להסתייע בעובדי המשרד בעניינים מינהליים וארגוניים הדרושים לביצוע תפקידיה, ולעניין מאגר הלקטורים נקבע בסיפה של אותו סעיף קטן כי: "עובדי המשרד המסייעים להפעלת מאגר הלקטורים יפעלו בהתאם להוראות יושב ראש המועצה".
לאור הביטול הצפוי של מאגר הלקטורים, כמוצע בתזכיר-חוק זה, ההוראות דלעיל מתייתרות ומוצע למחקן.

סעיף 2 מוצע למחוק את הוראות סעיף 12(ב) עד (ז) לחוק, שעניינן מאגר הלקטורים, ושנוסחן כמפורט להלן:

"(ב) מוסד ציבור המקבל תמיכה בעד סיוע להפקת סרטים (בסעיף זה – המוסד), יעסיק לקטורים בהתאם להוראות מבחני התמיכה שנקבעו לפי סעיף קטן (א), ובלבד שכלל הלקטורים שהוא יעסיק יהיו מקרב מאגר שתנהל המועצה לפי הוראות סעיף זה (בסעיף זה – מאגר הלקטורים).

(ג) במאגר הלקטורים זכאי להיכלל מי שמתקיים בו אחד או יותר מאלה (בסעיף זה – תנאי כשירות):

(1) יש לו תואר אקדמי ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בתחום הקולנוע, התאטרון, הספרות או התקשורת, או תואר אקדמי ממוסד להשכלה גבוהה מחוץ לישראל, באחד מהתחומים האמורים שהגף להערכת תארים אקדמיים מחוץ לארץ במשרד החינוך הכיר בו;

(2) יש לו תעודת בוגר בתחום הקולנוע, התסריטאות, הכתיבה היוצרת או המשחק, מבית ספר על-תיכוני להוראת אומנויות המקבל תמיכה מהמשרד ;
(3) יש לו ניסיון של שנתיים לפחות בעשייה מקצועית בתחום הקולנוע, הטלוויזיה, התאטרון, הספרות או התקשורת.
(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), המוסד יהיה רשאי להעסיק לקטור שלא מקרב מאגר הלקטורים אם התקיימו כל אלה :

(1) מספר הלקטורים הרשומים במאגר הלקטורים נמוך מ-200 ;
(2) הלקטור שמעסיק המוסד עומד בתנאי הכשירות והוא התחייב, כתנאי להעסקתו, להגיש בקשה להירשם במאגר הלקטורים בתוך חודשיים ממועד העסקתו.
(ה) (1) אדם המעוניין להיכלל במאגר הלקטורים יגיש למועצה בקשה שבה יפרט את אופן עמידתו בתנאי הכשירות ;

(2) המועצה תפרסם באתר האינטרנט של המשרד טופס להגשת בקשה מקוונת להיכלל במאגר הלקטורים, ורשאית היא לכלול בטופס אפשרות של המבקש להצהיר כי הוא משתייך לפריפריה ; רישום בדבר השתייכות כאמור ייעשה על יסוד הצהרת המבקש בלבד ;

(3) המועצה תקבל החלטה בבקשה בתוך חודשיים מיום שהוגשה, והיא רשאית להורות למבקש להגיש לה מידע ומסמכים נוספים לעניין תנאי הכשירות כפי שתורה ;

(4) מצאה המועצה כי המבקש עומד בתנאי הכשירות או שלא נתנה את החלטתה בתקופה האמורה בפסקה (3), תרשום אותו כלקטור במאגר הלקטורים ;
(5) מצאה המועצה, בתקופה האמורה בפסקה (3), כי המבקש אינו עומד בתנאי הכשירות, תשלח לו את החלטתה ותפרט בה את תנאי הכשירות שאינו מתקיים לגביו.

(ו) המועצה תעביר למוסדות רשימה של שמות הלקטורים במאגר הלקטורים, בציון תחום עיסוקם, המועד שבו נרשמו במאגר ואם הם משתייכים לפריפריה, על יסוד הצהרתם בלבד ; מידע שיועבר לפי סעיף קטן זה לא יכלול מידע או נתונים אישיים נוספים על הלקטורים הנכללים במאגר הלקטורים.

(ז) לא יגלה אדם מידע שהגיע אליו לפי סעיף זה בתוקף תפקידו ולא יעשה בו שימוש אלא לשם מילוי תפקידו לפי סעיף זה ובהתאם להוראות כל דין."

אשר לסעיף 12(ח), מוצע לתקנו באופן שיבהיר, למען הספר ספק, כי השר רשאי לקבוע במבחני תמיכה לפי סעיף קטן (א), הוראות לעניין העסקת לקטורים על ידי מוסד ציבור המקבל תמיכה בעד סיוע להפקת סרטים ובכלל זה הוראות לעניין הרכב הלקטורים, תקופת ההעסקה של הלקטורים, מניעת ניגוד עניינים ושקיפות בעבודת הלקטורים לאור ביטול סעיף 12(ב) עד (ז) לחוק, כאמור לעיל, התייתרו ההגדרות "מוסד מוכר להשכלה גבוהה" ו-"פריפריה" שבסעיף קטן (ט), ומוצע למחקן.

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה: אישור טיוטת חוק הקולנוע (תיקון מס' ..) (ביטול מאגר הלקטורים), התשפ"ה-2025.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. בעקבות תיקון מס' 5 לחוק הקולנוע, התשנ"ט-1999 (להלן – החוק), הוקם בשנת 2019 מאגר לקטורים בניהולה של מועצת הקולנוע. הלקטורים הם קוראים-מעריכים המועסקים על ידי קרנות הקולנוע ותפקידם לבחון ולהעריך תסריטים המוגשים לקרנות הקולנוע במסגרת בקשות לסיוע כספי שמגישים יוצרים לקרנות. על פי התיקון הנזכר לחוק, קרנות קולנוע המקבלות תמיכה ממשלתית נדרשות להעסיק לקטורים מקרב המאגר בלבד.
2. כך, למשל, החוק מאפשר לכל מי שיש לו תואר אקדמי בתחום התאטרון, הספרות או התקשורת להיכלל במאגר הלקטורים, אף אם אין לו כל ניסיון מקצועי בתחום הקולנוע או בהערכת תסריטים. תנאי כשירות מקלים אלה נקבעו לאור העובדה כי הקרנות חויבו להעסיק לקטורים מקרב המאגר בלבד והמחוקק ביקש להבטיח כי המאגר שיוקם יהיה רחב דיו. כפועל יוצא מכך, במאגר רשומים כיום למעלה מ-1,300 לקטורים, אף שלחלקם אין ניסיון מקצועי.
3. כמו כן, הקמת מאגר הלקטורים נועדה להבטיח כי הלקטורים שמועסקים על ידי הקרנות ישקפו את מגוון הקולות של החברה הישראלית. בהתאם לכך, נקבע בחוק כי אדם המבקש להיכלל במאגר הלקטורים רשאי להצהיר כי הוא משתייך לפריפריה גאוגרפית או חברתית. ואולם, משיקולי פרטיות וצנעת הפרט, המאגר אינו כולל מידע מפורט על אודות השתייכותו של לקטור למגזר חברתי מסוים, ומשכך הקמת המאגר לא תרמה בהכרח להגדלת מידת הגיוון בקרב הלקטורים.
4. בחלוף השנים מאז הוקם מאגר הלקטורים, הסתבר כי ההסדר החקיקתי לא הביא עימו תועלת ציבורית משמעותית, המצדיקה את הבירוקרטיה והעלויות שבצידו.
5. בנסיבות אלה, מוצע לתקן את החוק ולבטל את מאגר הלקטורים, באופן שיאפשר לקרנות הקולנוע להתקשר עם לקטורים או להעסיקם באופן עצמאי, והכל בכפוף להוראות שהשר רשאי לקבוע במבחני התמיכה לעניין העסקת לקטורים על ידי מוסד ציבור המקבל תמיכה בעד סיוע להפקת סרטים ובכלל זה הוראות לעניין הרכב הלקטורים, תקופת ההעסקה של הלקטורים, מניעת ניגוד עניינים ושקיפות בעבודת הלקטורים.
6. במסגרת הצעת ההחלטה מוצע כי הממשלה תסמך את ועדת השרים לחקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את הנוסח הסופי של הצעת החוק. עוד מוצע לפנות, בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת לוועדת הכנסת ולבקש כי תקוצר תקופת הנחת הצעת החוק על שולחן הכנסת כך שניתן יהיה להביאה לדיון בקריאה

ראשונה במועד מוקדם.

קשיים משפטיים : אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם : הצעת החוק תואמה עם ייעוץ וחקיקה והמשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט מנהלי) אישר כי אין מניעה משפטית לקידומה.

עמדת הייעוץ המשפטי של משרד התרבות והספורט : לאור האמור לעיל, אין מניעה לקבל את ההחלטה.

בברכה,

עו"ד דני חורין

